

11. Kitzrow M.A. The mental health needs of today's college students: challenges and recommendations // NASPA Journal. – 2003. – Vol. 41, # 1. – R. 167-181.

12. Wilson C. J., Rickwood D., Ciarrochi J., Deane F. Adolescent barriers to seeking professional psychological help for personal-emotional and suicidal problems // Conference Proceedings of the 9th Annual Conference for Suicide Prevention Australia, June 2002, Sydney [Electronny resource] – Rezhym dostupa. – URL: <http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1539&context=hbspapers>.

V.V. Vyshnovskyy Ready for university students to get psychological help.

The article opens all the relevance of the topics discussed different approaches to the concept of readiness, psychological readiness, preparedness components analyzed. The basic problem of college age, noticed the psychological characteristics of the individual in the student's age. These features of psychological assistance, basic components of psychological assistance and specific requests for psychological help students. It was found the main barriers and stereotypes that prevent students receive psychological help from a specialist. It was found that one of the factors of low readiness to receive psychological help is the dominance of negative social stereotypes of professional psychological help.

It is proved that college students are most vulnerable to stress factors that cause of mental equilibrium, the emergence of emotional and personal difficulties. It is concluded that the use of different forms of psychological care of the individual must be one of the points in the concepts of sectors of society and of psychological services Universities. The necessity not only to provide professional psychological help university psychiatric services, but also to carry out preventive and educational work.

Comments need to develop and implement programs of formation of psychological readiness aimed at overcoming social stereotypes and psychological barriers in the way of students seeking professional help and improve mental culture in general.

Key words: *readiness, psychological readiness, college students, psychological help, psychiatric services Universities, psychological barriers, psychological stereotypes.*

Отримано: 22.01.2015 р.

УДК 159.9:37.047

Л.В. Герман

**КОМУНІКАТИВНА СКЛАДОВА ЯК ВАЖЛИВИЙ
ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ ПРАВООХОРОНЦІВ**

Л.В. Герман. Комунікативна складова як важливий елемент професійно-психологічної підготовки правоохоронців. У статті висвітлюється значення психологічного компонента в професійній підготовці фахівців правоохоронної діяльності. Виокремлюються чинники успішного виконання завдань службової діяльності співробітників правоохоронних органів в межах міжособистісної взаємодії з різними категоріями населення.

Підготовка до професійної діяльності передбачає застосування планомірних та організованих заходів, спрямованих на засвоєння особистістю професійних знань, оволодіння необхідними вміннями і навичками, формування професійно важливих якостей особистості, що відповідають вимогам професії. Автор акцентує увагу на тому, що правоохоронна діяльність відноситься до суб'єкт-суб'єктної, тобто досягнення її цілей відбувається в системі "людина-людина". Відповідно успішність такої діяльності багато в чому визначається умінням грамотно і професійно будувати своє спілкування.

Ключові слова: правоохоронна діяльність, професійна підготовка, психологічна складова, комунікативна компетентність, міжособистісна взаємодія, психологічний вплив.

Л.В. Герман. Коммуникативная составляющая как важный элемент профессионально-психологической подготовки правоохранителей. В статье раскрывается значение психологического компонента в профессиональной подготовке специалистов правоохранительной деятельности. Выделяются основные составляющие успешного исполнения задач служебной деятельности сотрудников правоохранительных органов в рамках межличностного взаимодействия с разными категориями лиц.

Підготовка к профессиональной деятельности предполагает применения планомерных и организованных мероприятий, направленных на усвоение личностью профессиональных знаний, овладение необходимыми умениями и навыками, формирование профессионально важных качеств личности, которые соответствуют требованиям профессии. Автор делает акцент на том, что правоохранительная деятельность относится к субъект-субъектной, то есть достижение ее целей происходит в системе "человек-человек". Соответственно успешность такой деятельности много в чем определяется умением грамотно строить свое профессиональное общение.

Ключевые слова: правоохранительная деятельность, профессиональная подготовка, психологическая составляющая, коммуникативная компетентность, межличностное взаимодействие, психологическое воздействие.

Постановка проблеми. У сучасних умовах політичної нестабільності в нашій країні особливого значення набуває психологічна складова підготовки працівників правоохоронних органів, яким доводиться все частіше діяти в складних, екстремальних умовах. Такі фахівці повинні вміти адекватно оцінювати ситуацію та бути психологічно готовими до швидкого й адекватного прийняття рішень в умовах дефіциту часу, в ситуаціях психологічної напруги та інтелектуального навантаження.

Зазначені умови вимагають від правоохоронців здатності аналізувати і прогнозувати наслідки своїх дій; емоційної врівноваженості; рішучості та поважного ставлення до людей тощо. Тому якісне виконання правоохоронцями професійно-службових завдань вимагає не лише наявності необхідних індивідуально-психологічних властивостей, а й спеціальної психологічної підготовки.

Проблеми, пов'язані із можливістю здійснення психологічного впливу в процесі міжособистісної взаємодії для досягнення своїх професійних

цілей виникають у спеціалістів різних професій, де ключовою фігурою є людина. Не є виключенням і співробітники правоохоронних органів. Оскільки основним засобом і умовою успішності їх роботи є професійне спілкування з різними категоріями осіб, тому основний акцент у професійній підготовці необхідно робити саме на комунікативній сфері. Адже в процесі професійної діяльності фахівців-правоохоронців більшість службових завдань пов'язані саме з безпосереднім спілкуванням.

Тому проблема психологічної складової у професійній підготовці правоохоронців є актуальною й потребує системних наукових розробок відповідно до вимог сьогодення.

Дослідження у сфері психологічної та професійно-психологічної підготовки розпочинаються у вітчизняній психологічній науці починаючи з кінця 1950-х – початку 1960-х рр.. Різні трактування і визначення цих понять часто пов'язані зі специфікою розглянутої професійної діяльності в кожному конкретному випадку. Адже психологічна підготовка повинна максимально враховувати індивідуальні особливості того, кого навчають, а також закономірності виникнення й протікання психічних процесів, характерних для конкретної діяльності.

Питаннями професійної підготовки фахівців займалися Г. Голубєв, Е. Климов, К. Платонов, які вивчали умови і фактори професійного самовдосконалення, підвищення кваліфікації, розвитку професійних вмінь та навичок. У роботах О. Столяренка, О. Тімченка здійснений аналіз процесу психологічної підготовки з урахуванням особливостей діяльності конкретних фахівців; дослідження Я. Гур'янова, А. Журавля, І. Новака, Є. Потапчука присвячені особливостям психологічної підготовки співробітників прикордонних військ. Проблема психологічного забезпечення професійної діяльності правоохоронців були присвячені дослідження багатьох українських вчених, а саме: Н. Іванової, Ю. Ірхіна, Я. Кондратьєва, М. Корольчука, В. Манька, І. Юрас, В. Юрченка та ін.

Отже, важливою та невід'ємною частиною професійної підготовки співробітників правоохоронних органів є психологічний компонент, який потребує всебічного вивчення.

Метою статті є висвітлення значущості комунікативної складової у професійно-психологічній підготовці фахівців правоохоронних органів.

Результати теоретичного дослідження. Підготовка до професійної діяльності передбачає застосування планомірних та організованих заходів, спрямованих на засвоєння особистістю професійних знань, оволодіння необхідними вміннями і навичками, формування професійно важливих якостей особистості, що відповідають вимогам професії [9]. Крім того, підготовка висококваліфікованих фахівців неможлива без врахування специфіки умов та вимог діяльності, що висувуються до особистості спеці-

алістів. Не викликає сумнівів, що однією з важливих складових у професійній діяльності правоохоронців є комунікативна.

Психологічна підготовка співробітників правоохоронних органів спрямована на формування в особистості необхідних для виконання завдань службової діяльності психічних якостей, професійно важливих знань, умінь та навичок [3;5]. Сама психологічна підготовка обумовлена особливостями професійної діяльності правоохоронців. Відповідно до цього зміст психологічної підготовки має характеризуватися чітко вираженою професійною спрямованістю.

Правоохоронна діяльність відноситься до суб'єкт-суб'єктної, тобто досягнення її цілей відбувається в системі "людина-людина". Відповідно успішність такої діяльності багато в чому визначається умінням грамотно і професійно будувати своє спілкування. Правоохоронець як суб'єкт різноманітних міжособистісних контактів бере активну участь у різних видах ділового спілкування. Йому постійно доводиться вступати в контакт з різними категоріями співрозмовників: особами з кримінального середовища, бізнесменами, посадовцями, керівниками місцевих органів влади, представниками ЗМІ тощо. Від того, наскільки вмilo співробітник входить з ними у контакт, швидко й успішно це робить, залежить і кінцевий результат його роботи. Уміння викликати до себе прихильність людини, завоювати її довіру дасть змогу встановити довірчі взаємини, одержати від неї достовірну оперативну значущу інформацію.

Для співробітника правоохоронних органів важливо не лише правильно спілкуватися, але й уміти за допомогою методів переконання, навіювання, зараження, маніпуляції здійснювати психологічний вплив, метою якого є спонукання об'єкта впливу до прийняття опосередковано нав'язаної йому ідеї, зміни емоційного стану, ставлення до чогось або когось тощо.

Психологічний вплив є складовою комунікативної взаємодії в діяльності співробітника правоохоронних органів, який має володіти такими комунікативними якостями, як: уміння встановлювати та підтримувати психологічний контакт з різними категоріями людей, викликати їх прихильність до себе; застосовувати прийоми рефлексивного та емпатичного слухання для розуміння партнерів по спілкуванню; здійснювати психологічний вплив на осіб, які становлять професійний інтерес; долати психологічні бар'єри у спілкуванні тощо.

Враховуючи той факт, що компетентність у спілкуванні працівників правоохоронної сфери виконує провідну роль при виконанні службових завдань, можна зробити висновок, що в процесі професійної підготовки цей напрям є пріоритетним.

Відомий дослідник в галузі юридичної психології Ю. Чуфаровський [8] вважає, що для здійснення успішного професійного спілкування

правоохоронці повинні враховувати три основні положення: вміння зацікавити співрозмовника темою розмови, створення під час зустрічі атмосфери невимушеності та довіри, коректне та адекватне застосування методів психологічного впливу під час надання необхідної інформації. Для успішного вирішення службових завдань співробітникам правоохоронних органів недостатньо володіти основами юридичних та психологічних знань, а й отримати цілеспрямовану спеціальну психологічну підготовку.

Професійне спілкування співробітника правоохоронних органів організується у відповідності до законів спілкування в цілому, але має певну специфіку, зумовлену змістом вирішуваних завдань. У процесі міжособистісного спілкування правоохоронець займає активну позицію: він спонукає співрозмовника до відвертості, викликає до себе почуття довіри, отримує інформацію від осіб, до яких він особисто може не відчувати ні симпатії, ні прихильності, ні навіть бажання спілкуватись надалі. У професійній діяльності правоохоронця не рідкими є випадки, коли співрозмовник неприємний з якихось особистісних міркувань, але є цінним джерелом інформації. В таких випадках співробітник правоохоронних органів не лише зобов'язаний продовжувати з ним контакти, а й як професіонал не має права зовні демонструвати співрозмовнику своє негативне ставлення до нього.

Разом з тим, слід враховувати, що у процесі спілкування наявність владних повноважень провокує їхнього носія на роль "господаря становища", людини, яка задає тон та контролює хід розмови. Спілкування в такому стилі може бути ефективним з особою, яка погано орієнтується в питаннях, що обговорюються, має низьку самооцінку або інші індивідуально-психологічні властивості, що змушують її займати пасивну позицію в розмові. Зрозуміло, що залежно від особистості партнера по спілкуванню і конкретної ситуації правоохоронець повинен уміти грати різні соціально-психологічні ролі.

Психологічними умовами реалізації конструктивної стратегії впливу виступає діалог та обопільна відвертість. Діалог як відкритий з обох боків процес передбачає не тільки високий рівень психологічного культури сторін, але й той факт, що веденню діалогу необхідно постійно навчатися кожній стороні. Крім цього повинні бути організовані умови для такої діалогічної взаємодії які передбачають спонтанність та природність у вираженні суб'єктивних емоцій та почуттів між партнерами по спілкуванню; безумовне позитивне відношення до інших людей взагалі та партнера по спілкуванню зокрема, що є умовою для рівноправної взаємодії; емпатичне розуміння один одного протягом взаємодії [4].

Сьогодні психологи пропонують декілька типологій стратегій взаємодії, основними критеріями в яких є ставлення до партнера по спілкуванню як до суб'єкта або як до об'єкта. Цікавою є типологія, запропонована Є. Доценком. Автор виокремлює п'ять рівнів установок на взаємодію у

міжособистісних відносинах: домінування, маніпуляцію, суперництво, партнерство та співдружність [2].

1. Домінування характеризується формуванням відношення до партнерів по спілкуванню як до засобу досягнення особистих цілей, ігнорування їхніх інтересів та намірів. Відношенням між учасниками взаємодії на такому рівні притаманні відверті, без маскування, потяги до одержання однобічної користі, пригнічення опонента, формування покори з його боку. При такому стилі спілкування можуть застосовуватись як відверте навіювання так і накази.

Така стратегія найбільш ефективна в екстремальних ситуаціях, де необхідне прийняття та виконання важливих для збереження системи рішень в умовах дефіциту часу, а також при регламентації ієрархічних відносин у таких системах.

2. Маніпулювання – це прихована форма впливу, яка використовується для досягнення однобічного виграшу. Найбільш частими способами впливу на цьому рівні стають провокування, обман, інтрига та натяк. Кінцева спрямованість маніпулятивного впливу диктується прагненням маніпулятора перекласти відповідальність за ситуацію на свою жертву. Засоби маніпулятивного впливу Є.Л. Доценко групує у відповідності до головних ознак маніпуляції:

- таємний характер маніпулятивного впливу забезпечується багатовекторністю впливу, тобто вирішенням одночасно декількох завдань. Наприклад, відволікання уваги об'єкта впливу, зниження його критичності, підвищення особистої значущості у його очах, ізолювання об'єкта з боку інших людей та ін.;

- для здійснення психологічного тиску можуть бути використані такі засоби: перехоплювання ініціативи, введення своєї особистої теми бесіди, скорочення часу для прийняття рішення, особисте рекламування та натяк на поширені зв'язки та можливості, апелювання до присутніх та ін.;

- проникнення до психічної сфери об'єкта маніпулювання здійснюється за допомогою використання психічного автоматизму – такої структурно-динамічної будови, активізація якої з великою вірогідністю приводить до стандартного наслідку будь-то мотиваційна напруга чи якась дія. Так "струнами душі" можуть бути будь-які значущі мотиви: невисокий зріст, хвороби, повнота, хобі, цікавість та ін. Зачіпляючи різні інтереси та потреби адресата, маніпулятор достатньо довгий час тримає його у межах своїх можливостей та здійснює на нього вплив;

- експлуатація особистих якостей об'єкта маніпуляції передбачає імітацію процесу прийняття рішення ним самим. Перший крок – створення стану конкуренції мотивів. Другий – зміна збуджувальної сили конкуруючих мотивів, тобто зміна цінностей одного з них, керування оцінкою вірогідності досягнення мети.

3. Суперництво. Партнер по взаємодії уявляється небезпечним та непередбачуваним, силу якого необхідно враховувати. Інтереси іншого враховуються в тій мірі, у якій це диктується задачами боротьби з ним. Засобами ведення такої боротьби можуть бути окремі види "тонкої" маніпуляції, чергування відкритих та закритих прийомів впливу, тимчасові тактичні угоди.

4. Партнерство базується на формуванні відношення до партнера по спілкуванню як до рівного, думку якого необхідно враховувати. Рівноправні або обережні відносини, узгодженість своїх інтересів та намірів. Головні засоби впливу базуються на договорі, який, з одного боку, виступає засобом об'єднання, а з іншого – засобом здійснення тиску.

5. Співдружність. На цьому рівні взаємодії формується позитивне відношення до партнера як до самоцінності. Виявляються потяги до сумісної діяльності, об'єднання зусиль для досягнення близьких або співпадаючих цілей. Головним інструментарієм взаємодії виступає згода (консенсус).

Для того, щоб обрати стратегію поведінки, визначити якими способами та прийомами користуватись правоохоронець повинен орієнтуватись на особистість об'єкту впливу. Від того, наскільки повною інформацією щодо індивідуально-психологічних особливостей об'єкта володіє співробітник залежить можливість подальшої взаємодії з ним.

Успішній міжособистісній взаємодії передують здатність правоохоронця до реалізації психологічного впливу – сутнісної характеристики життєдіяльності, оскільки робота фахівців персоніфікованої системи "людина-людина" пов'язана з регуляцією поведінки інших людей. Відомий науковець В. Куликов розглядає психологічний вплив як структурну одиницю, компонент спілкування [6]. За своєю сутністю він являється "проникненням" однієї особистості у психіку іншої. Мета і результат цього проникнення – це зміни, перебудова індивідуальних чи групових поглядів, відносин, мотивів, станів, настанов.

У ході професійного спілкування співробітник правоохоронних органів здійснює комплексний вплив на джерело інформації таким чином, щоб забезпечити ефективність взаємодії, отримати необхідну інформацію та виконати певні професійні завдання.

Здійснення психологічного впливу правоохоронця на певну особистість в межах досягнення професійних цілей є однією з важливих складових успішності професійної комунікації співробітника-правоохоронця. Вміння здійснювати ним психологічний вплив включає в себе не лише правильний підбір прийомів та методів, а й визначення цілей, завдань та змісту впливу у процесі безпосереднього спілкування.

Отже, актуальності набуває проблема виокремлення особливостей реалізації психологічного впливу правоохоронця у процесі професійного спілкування. Кожна ситуація здійснення психологічного впливу унікаль-

на, тому вимагає від нього певної підготовки для його реалізації. Одним з найважливіших критеріїв успішності здійснення психологічного впливу є відповідна реакція на нього об'єкта впливу. У професійній діяльності співробітник правоохоронних органів має справу з безпосереднім спілкуванням, при якому існує більше каналів для встановлення зворотного зв'язку, за допомогою яких він має змогу отримати додаткову інформацію про ступінь прийняття змісту впливу об'єктом спілкування, його реакції на цей зміст.

Для того, щоб досягти ефекту активно сприйнятого впливу правоохоронець повинен допомогти об'єкту впливу усвідомити нюанси та особливості цього процесу. Тобто об'єкт впливу має співставити свої інтереси, цінності та цілі зі змістом тих ідей, образів, символів та ідеалів, за допомогою яких буде здійснювати вплив співробітник правоохоронних органів [1;7]. Для того, щоб вплив був довготривалим та ефективним об'єкт повинен відчути свободу вибору, а не факт протистояння з суб'єктом впливу. Цей вибір пов'язаний з новими можливостями, що дадуть змогу об'єкту по-іншому думати, відчувати, діяти. Тобто, під час здійснення психологічного впливу відбувається не спрощення цього вибору, а виникає усвідомлення певних подій, зорієнтованість у конкретній ситуації, визначення підстав для вибору.

Процес розуміння повідомлення співрозмовника полягає в постійному співвіднесенні власного словникового запасу з інформаційною базою іншої людини. Від того наскільки співпадає у співрозмовників розуміння конкретних слів, понять, категорій залежить і розуміння бесіди в цілому.

Для усвідомлення рівня розуміння партнерів по спілкуванню точного змісту повідомлень повинна систематично відбуватись зміна комунікативних ролей – комунікатора та реципієнта. Коли об'єкт впливу перетворюється на комунікатора, то своїми висловлюваннями він надає зворотне інформування правоохоронцю про те, як він зрозумів зміст отриманої інформації.

Вплив буде результативним лише у тому випадку, коли він активно сприймається об'єктом, тому правоохоронець має забезпечити психічну активність особи, на яку цей вплив спрямований. Для того, щоб у останнього виникло бажання виконати певні дії, яких від нього очікує співробітник, у першу чергу, потрібно досягти з ним взаєморозуміння, без якого неможливо схилити його до іншої точки зору. Для цього слід враховувати загальні закономірності психіки людини та її розвиток. Потрібні знання про закономірності засвоєння людиною інформації, особливості її сприймання в процесі спілкування, про фактори, що впливають на активізацію процесу засвоєння інформації, на хід мислення, про вплив емоційних процесів на мисленеву діяльність.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Підсумовуючи вищевикладене, зауважимо:

- психологічна підготовка є складовою частиною професійної підготовки фахівців будь-якої діяльності, але для співробітників правоохоронних органів вона повинна бути невід'ємною частиною, кінцевим результатом якої є професійно-психологічна готовність до професійної діяльності з урахуванням об'єктивних та суб'єктивних факторів;

- враховуючи суб'єкт-суб'єктний характер правоохоронної діяльності маємо констатувати провідну роль цілеспрямованої комунікативної підготовки співробітників правоохоронних органів як складову їх професійно-психологічної підготовки. Також необхідно наголосити на необхідності постійного вдосконалення комунікативних якостей та самовдосконалення правоохоронця, адже володіння лише основами психологічних знань не гарантує досягнення бажаного результату в контексті професійної інтеракції.

Список використаних джерел

1. Вердербер Р. Психология общения. Полный курс / Р. Вердербер, К. Вердербер. – СПб.: пройм-Еврознак, 2006. – 412, [4] с. – (Психология – лучшее).

2. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита / Е.Л. Доценко – М.: ООО "ЧеРо", Изд-во МГУ, 2007. – 342 с.

3. Иванова Н.Г. Психологічні основи підготовки фахівців екстремальних професій / Н.Г. Иванова // Проблеми екстремальної та кризової психології. – Харків: 2010, Вип.7. – С.148-157.

4. Ильин Е.П. Психология общения и межличностных отношений / Е.П. Ильин. – СПб.: Питер, 2010. – 576 с.

5. Колесніченко О.С. Психологічний аналіз процесу підготовки працівників МНС до діяльності в екстремальних ситуаціях / О.С. Колесніченко // Проблеми екстремальної та кризової психології. – Харків: 2010, Вип.7. – С.371-378.

6. Куликов В.Н. Прикладное исследование социально-психологического воздействия / В.Н. Куликов // Прикладные проблемы социальной психологии. – М. : Наука, 1983. – С. 158-172

7. Психология делового общения: хрестоматия: учебное пособие для факультетов: психологических, экономических и менеджмента / [Редактор-составитель Д.Я. Райгородский]. – Самара : издательский дом "Бахрах-М", 2006. – 784 с.;

8. Чуфаровский Ю. В. Психология оперативно-розыскной и следственной деятельности : учеб. пособие / Ю. В. Чуфаровский. – [2-е изд., изм.]. – М. : Проспект, 2010. – 208 с.

9. Енциклопедія освіти. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Spisok vikoristanih dzherel

1. Verderber R. Psihologija obshhenija. Polnyj kurs / R. Verderber, K. Verderber. – SPb.: projm-Evroznak, 2006. – 412, [4] s. – (Psihologija – luchshee).
2. Docenko E.L. Psihologija manipuljacii: fenomeny, mehanizmy i zashhita / E.L. Docenko – M.: OOO "CheRo", Izd-vo MGU, 2007. – 342 s.
3. Ivanova N.G. Psihologichni osnovi pidgotovki fahivciv ekstremal'nih profesij / N.G. Ivanova // Problemi ekstremal'noi ta krizovoi psihologii. – Harkiv: 2010, Vip.7. – S.148-157.
4. Il'in E.P. Psihologija obshhenija i mezhlichnostnyh otnoshenij / E.P. Il'in. – SPb.: Piter, 2010. – 576 s.
5. Kolesnichenko O.S. Psihologichnij analiz procesu pidgotovki pracivnikov MNS do dijal'nosti v ekstremal'nih situacijah / O.S. Kolesnichenko // Problemi ekstremal'noi ta krizovoi psihologii. – Harkiv: 2010, Vip.7. – S.371-378.
6. Kulikov V.N. Prikladnoe issledovanie social'no-psihologicheskogo vozdejstvija / V.N. Kulikov // Prikladnye problemy social'noj psihologii. – M.: Nauka, 1983. – S. 158-172.
7. Psihologija delovogo obshhenija: hrestomatija: uchebnoe posobie dlja fakultetov: psihologicheskikh, jekonomicheskikh i menedzhmenta / [Redaktor-sostavitel' D.Ja. Rajgorodskij]. – Samara: izdatel'skij dom "Bahrah-M", 2006. – 784 s.
8. Chufarovskij Ju. V. Psihologija operativno-rozysknoj i sledstvennoj dejatel'nosti : ucheb. posobie / Ju. V. Chufarovskij. – [2-e izd., izm.]. – M.: Prospekt, 2010. – 208 s.
9. Enciklopedija osviti. – K.: Jurinkom Inter, 2008. – 1040 s.

L.V. Herman. Communicative component as important part in professional psychological training of law enforcement specialists. The article highlights the importance of the psychological component in the professional training of law enforcement. To identify the factors of successful performance of the tasks of the service activities of law enforcement officers in the context of interpersonal interaction with different categories of the population.

Analysis of the activity of specialists of extreme professions suggests that psychological training of employees of law enforcement bodies aimed at developing the personality necessary to perform the tasks of service activities of the mental qualities, professionally important knowledge, abilities and skills. Itself psychological preparation due to the peculiarities of professional activity of law enforcement officers. Accordingly, the content of psychological training should be clearly defined professional orientation.

The author focuses on what law enforcement refers to the subject-subject, that is achieving its objectives occurs in the system "man-man". Accordingly, the success of such activities is largely determined by the ability to competently and professionally to build their fellowship.

In addition, Herman L. V. notes for a law enforcement officer it is not only important to communicate, but to be able to use the methods of persuasion, suggestion, infection, manipulation to make a psychological impact, which aims

to encourage the impact of the object to the adoption indirectly imposed ideas, changes in emotional state, attitude to something or someone like that.

At the end of the article the author argues that:

- first-psychological preparation is an integral part of professional training of any activity, but for law enforcement it should be an integral part, whose end result is a professionally-psychological readiness for professional activity taking into account objective and subjective factors;

- secondly – given the subject-subject nature of law enforcement must acknowledge the leading role of targeted communication training for law enforcement officers as part of their professional psychological training. Also noteworthy is the need for continuous improvement of communicative skills and self-improvement of law enforcement, because the possession of only the basics of psychological knowledge does not guarantee achievement of the desired result in the context of professional interaction.

Отримано: 5.04.2015 р.

УДК 159.922

І.А. Горобець

СКЛАДОВІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТІСНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТА

І.А. Горобець. Складові професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови у процесі формування особистісної культури студента. У статті проаналізовано складові професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови в професійній діяльності педагогів у психологічній літературі; охарактеризовано основні чинники особистісної культури студента в процесі професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови; обґрунтовано позицію викладача у ВНЗ, який сприяє розвитку професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови. Дослідження виявило, що професійно-педагогічна діяльність викладача іноземних мов є особливим видом соціальної та творчої діяльності, яка спрямована на формування іншомовної компетентності майбутніх учителів початкової школи, створення умов для особистісного розвитку майбутніх фахівців та їх підготовки до виконання певних соціальних ролей у суспільстві, формування творчої особистості студента.

Ключові слова: професійна підготовка майбутнього вчителя, методична компетентність, професійна компетентність, соціокультурна компетенція, тренінгова підготовка.

І.А. Горобець. Составляющие профессиональной подготовки будущего учителя иностранного языка в процессе формирования личностной культуры студента. В статье проанализированы составляющие профессиональной подготовки будущего учителя иностранного языка в профессиональной деятельности педагогов в психологической литературе; характеризированы основные факторы личностной культуры студента в процессе профессиональ-